

זמרת הבינלאומית מספרת על קשריה עם הקולנוע וקיסר הוליווד

המממה היתה חיונית להסרטה, היו פורצים בצחוק ילדותי, והבמאי היה צחצח בהיסטוריה. יום אחד הופיע לפתע מטוס. כן, מטוס של דאריל זאנוק. הוא חג מעל לראשינו, כשכולנו היינו מרוכזים ומתחמים. השלכנו עצמנו ארצה בבהלה — וחצינו עבודה הלך לאיבוד. מאוחר יותר, כאשר פגשתי בעיר, התרגזתי עליו. הוא רק צחק. הוא עשה כבר 600 סרטים — ויכול היה להרשות לעצמו להפריע לצוות של מסריטים.

★ ★ ★

שונא את צ'אפלין

האיש הקטן ערך תוכניות מפוארות בשבילי. הפעם דיבר על יצירת-ענק — נושי הוקיע. הוא דיבר עליה כעל טיסת הישגיו. אני לא התלהבתי. קשה היה לי לתאר את עצמי בתפקיד הגיבורה, גרמניה זורבת שיער. אני שחורה, עור כהה ומזני סוּר. אבל דאריל שיכנע אותי שזאת ההזדמנות הגדולה של חיי. אחרי שרשי הרקיע — אהיה כוכב עולמי.

גם סרט זה הוסרט באפריקה. בעמק שטוח של הקאמרון הקים דאריל עיר שלמה. אף קרא לה זאנוקווייה. היא עיר זאנוק. הבמאי היה ג'ון הוסטון. ג'ון הוסטון עיין, או אולי חסר-עיניים. שרשי הרקיע לא היה סרטו הטוב ביותר. ובכלל, הוא ראה את התסריט רק ביום התחלת הצילומים, בה גיעו מטוקיו.

ארול פלין וטרורר ההארד הופיעו גם הם, להשתתף בסרט. ארול, בעל ההומור הדק והציני, שם מיד לב לקינאה היוקדת של זאנוק — והוא השתול במתכוון להג' בירה. ארול פלין המקסים, שכבר אז היה כה חולה ואשר ידע כי מצבו אנושי! אפילו על עצמו אהב לצחוק. פעם הראה לי את הנוסח האחד של שלושה מיברקים אשר זה עתה שיגר לשלוש עלמות שונות: "מת גענע אליך כל רגע. אנא, כתבי לי." שלושה תן כתבו.

בערבים, בשבתנו ליד שולחן האוכל, אהב דאריל להעלות זכרונות. התבלטה בהם שיניו אתו לצ'ארלי צ'אפלין, על שעזב את הוליווד ועל כי סירב לקנות ב-1941 איגרות מילתה של ממשלת ארצות-הברית. עוד תכונה בלטה מתוך השתכחויותיו של דאריל: חוסר-הסבלנות שלו. כך, למשל, סיפר שפעם, שעה ששיחק גולף עם הבמאי המפורסם סם אלכסנדר קורדה, הרגינו קורדה במיש חק. דאריל נטל את מקל הגולף שלו, שבר אותו על ראש הבמאי, שהתמוטט מחוסר-הכרה.

★ ★ ★

מכות בדינה

רק חושי-החומר שלי הציל אותי במצבים מסוימים. אני רואה שוב את שומרי-הכלא שלי, ואיני יכולה שלא לצחוק. תארו לעצמכם גבר באי-ימי, מורגל ב' סמיה-שינה החזקים ביותר. נוסף לזאת היה משתמש, כמו כל אמריקאי מודאג, במסכה שחורה כדי לכסות בה את עיניו ולהירדם. בגדי-השינה שלו היתה כתובות-לילה, בעלת גיורת בייבי דול, אבל גברית.

איוה מחזה היה זה, לראות את האיש הקטן הזה במשכני הגיוגל האפריקאי, כשקינאתו החולנית את תננה לו לישון! הוא היה מתעורר באמצע הלילה, יוצא אל מרפסת צריפנו — שם ישנתי מטאת החום המחניק — כדי להיווכח שלא ברחתי ממנו ושאניני מבלה עם אחר. בזווית היה מתקדם עד למיטתי, מאיר בפנסו על פני, ושואל אותי בקול רך ואוהב: "את ישנה?" והייתי עונה: "כן, אני ישנה." רק אז היה חוזר למיטתו ולגלגולת-שינה נוספת.

לא תמיד ניתן היה לשכך כל-כך בקלות את קינאתו. פעם יצאתי לבלות עם כמה מידידי, שהשתתפו בסרט. חזרתי בארבע לפנות-בוקר, רכובה על אופניים, כי את נהגי שלחתי מוקדם לישון.

מצאתי את דאריל אורב לי בחשיכה, ב' מבוואת זאנוקווייה. "איהה הייתי?" שאל אותי בכעס. הוא ידע היטב את החשובה, כי הזמנתי אותו ללחץ אותי בתחילת הערב. כמובן, פרצתי בצחוק. ואז חזיתי בהתפר-צות-הזעם הנוראה ביותר בחיי.

הוא גינף וקילל אותי בצורה הגסה ב' יותר, ובלהט כעסו הרים את ידו והיכה אותי. כל כוחות על-למי עלו לי לקצה הד אצבעותי. תפסתי אותו בהצוואר והמסרתי עליו מהלומות-אגרוף. השו- הקטן התגונן; גירמה לי שהיה מתאגרף מישקל נוצה ב' צעירותו. נוסף לזאת היה אחוז היסטוריה פרועה.

עובתי את אופני וברחתי לצריפי. הוא

בלב. מה לעשות? לבחור בסאשה, שלא היה זקוק לי — או בדאריל, שעל אף כל ה' סימנים החיצוניים היה זקוק לי בכל מאור דו?

אתם כבר יודעים: בחרתי בדאריל. הת' חלתי בחיים חדשים. אתם יכולים להאמין לי, או לא — אך אני לא אהיה לעולם כה אומללה, מושפלת ומבוזה, כמו שהייתי על-ידי אותם אנשים שטענו שהם אוהבים או תי, ואשר לאמיתו של דבר לא אהבו ולא הבינו אותי. אני יודעת מה ערכו של הכסף. ובפרט יודעת אני להעריכו מפני שאני זקוקה לו לעצמי, כי אם למען אלה שאני אוהבת. אני מרחיכה מספיק כ' מרת. גרקה הנערה מסן-גרמן והפירה, הספיקה להרחיח הרבה כסף גם לפני ש' הכירה את ד.פ.ו. כך שלא למען הכסף נקשרתי אליו. ושוב: האמינו לי או לא — אבל אני אהבתי אותו.

אני חושבת שאני אוהבת את המקרים האבודים, כמו יתומות קטנות או כלבים תועים. זאנוק הגדול היה היתום שלי. הוא לא היה עני ומרוד, אבל אומלל — בהחלט! אומלל מהרבה מיסכנים ועלובים. הוא היה אומלל, מפני שרימו אותו. כל העולם רימה אותו, עד שהתרגל לרמות גם את עצמו, מבלי לדעת זאת.

המיליונר הקטן והמיסכן הזה נגע ללבי. אותו גבר שגילו עלה על 50, בודד, מוקף אנשים שאין לסמוך עליהם, עשיר — וגטול! כוח. אדם שאפילו מזכירותיו הסתירו ממנו את המאמר הביקורתי הקטן ביותר, פן תאבדנה את מישרתו. גבר נטול אומץ של ממש — האומץ הפשוט של אשת פועל, עקרת-בית, שכל יום משרתת בגבורה את בעלה וילדיה. זהו גבר שסירב לראות ול' הבין — עיוור, חירש ואילם מתוך כוונה תחילה. אפשר לקרוא לזה פחדנות. אם כי לא הוא היה הפחדן האמיתי, אלא כל אותם שלימדו אותו להתנהג כך.

★ ★ ★

"מי הטיפוס הזה?"

ח' י' עם זאנוק לא היו קלים. לא פעם היתה גאותו נפגעת, כשאנשים ברחוב לחשו בקול רם: "ראיתו? זאת ז'ולייט גרקה. מיהו הטיפוס הזה שהולך איתה?" הכי גרוע, היה כאשר הייתי מתחמקת משלוש המסע' דות הנבחרות שלו, כדי לסעוד במסבאה אוהבה עלי. רבי-המלצרים היה קורא בקול רם למלצר: "שולחנה של הגברת גרקה!" קל היה לראות את הבעת-ההפתעה על פני המסובים, כאשר היו רואים אותי ב' חברת גבר זקן. אני, שכבר יצאו לי מוגיטין כאוהבת גברים יפים. לאשה סול-חיים כל שיעון — אם השגעון הזה יכול להיות גם חלומן הנסתר של נשים אחרות. אבל מי יכול לסלוח לאשה צעירה את אהבתה למולטי-מיליונר משופם, המעשן כמו ארובת בית-חרושת, מאנפף, תמיד נועם, חובע ואינו מבין צרפתית?

לא! זאת לא סלחו לי. דאריל, מצידו, נהג לומר הכל בטון של ציחי. הוא רצה לשבות אותי, לסגור אותי, להחליף את המוסיקאים שאהבתי, שהיו ידי די ומלחי מזה שנים, ואשר עודדו אותי מן ההתחלה. הוא היה רוצה להחליפם ב' מוסיקאים אמריקאיים — מוכשרים אמנם — אבל זרים, ללא כל קשר אישי עמי. בעצם, רצה גם שאשכח את הווימרה, אותו מקצוע שכה אהבתי.

רק פאטרסון, המלחה המסור והנאמן, זכה ליחס נאות. דאריל ידע שלא יוכל לתקוף את האיש הישר הזה, שרק ידידות טהורה קשרה אותי אליו. ואילו פאטרסון עצמו דחה תמיד כל הזמנה לבלות איתנו. עכשיו אני יודעת, שהיה זה מפני שתיעב את דאריל. שלוש שנים עמד לצדי וחוכה. שלוש שנים בהן קיווה שאשוב למקצועי האמיתי, לשירים האוהבים שלי. והוא לא טעה.

בינתיים, זרח כוכבי בשמי הקולנוע. אחרי הביקורות הנלהבות, להן זכיתי על תפקידי בן שבע הדקות בעוד תורח השמש, הציעה לי חברה אנגלית להשתתף בסרט אפריקאי. היה זה נהר התנינים, לצידו של ריצ'רד טוד. היה לי תפקיד יפה, וניתנה לי ההזדמנות להכיר מקרוב את העם המופלא הזה את האנגלים. אני אוהבת אותם... כשאתה צריך אותם, הם כאן, לצידך. כשאינך צריך אותם — הם נעלמים כאילו במטה קסמים. הסרט צולם בקניה. בפעם הראשונה ניתן לי לעבוד עם אפריקאים. התנאים היו קשים מאוד. האפריקאים היו עובדים בשימחה — עד לחורה השלישית. משם ואילך, נראתה להם כל חזרה מנוחת ומיוחלת, כאשר

עם זאנוק

היושב מולה, בשעת הסר' טת אחד מסריטים. המפיק הגדול הפך אותה לכוכב-קולנוע מפורסם.

סיתי לשכוח את דאגות מקסיקו וזאנוק. אבל הצעד הראשון לתוך דירתה, החזיר אותי למציאות הזאת: הדירה דמתה לחנות פרחים. ששה תריסי ורדים מילאו את חדרה, ובתוכם כריטי-ביקור לבן, אשר רק אות אחת נכתבה עליו "ד."

סאשה היה אומלל. גם אני, מצד אחד עמדו הנעורים, היופי, שימחת החיים, כל התיקחת. מן הצד השני היו הזיקנה, ה' בטחון — הגובע מכסף רב, ואי-הודאות ש'

בלוד

אחרי שכבר הספיקה לחוש את החום הישראלי ולהסיר את מעי' לה תכונתה הבולטת, מלבד השיק: סבירות.

זינק אחרי, מייל ומקלל. המסכה נפלה מקדורו וכיסתה את עיניו. הוא קרע אותה מעליו בכעס. הרגשתי את עצמי חלשה מאד. ראשי הסתחרר. נפלתי על הרצפה.

★ ★ ★

חזרה אל השירה

למחרת עובתי את זאנוקווייה וכעבור ימים אחדים חזרתי לפאריס — חולה, שבורה, מוועזעת. מוכן שדאריל ניסה לי פיוס אותי, שלח לי מתנות, הציע לי עוד תפקידים חשובים בסרטי. אבל לא רציתי לראות אותו יותר, לשמוע ממנו יותר.

ידעתי: אינני אוהבת אותו יותר. רציתי לכבוש מחדש את הערכת בני' ארצי, שמה שנתיים התפלאו לשמוע אותי מדברת אנגלית מעל מסכי סינמאסקופ, ב' תפקידים שלא נועדו לי. נורא רציתי לשיר, אבל גם פחדתי מאוד. המחברים והמלחינים לא האמינו יותר שאשוב, מחקי אותי מרשימתם. והקהל? זאת לא ידעתי עצמי.

אבל הכל התבהר לפתע. מצאתי גבר שעזר לי לצאת ממעגל-הקסמים בו כלא אותי דאריל וזאנוק. הוא ניזקק להרבה אהבה, כוח וסבלנות. כי לפעמים קשה יותר לברוח מכבלים דמיוניים מאשר לגסר סורגי-פלדה. כריסטיאן דה לאמאזיר שימש נספח לעיתונות, באחר מסרטי זאנוק. הוא גבוה, יפה, חד-לשון ובעל עיניים ירוקות זוהרות. דיו לו כתפיים רחבות, והתעורר בי רצון להניח עליהן את ראשי. ואכן — זהו מה שעשיתי.

כריסטיאן הוא שהחזירני אל השירה. ר' מאז, כאשר אני מסיימת את הופעתי, ב' שעות הקטנות של הלילה, ויוצאת לתחנת מסרו קפואה עם מנגיית-זמורת, אנו פורצים בצחוק צוהל יחד איתם אני נלחמת כל לילה — ומנצחת.